

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Матяш Г.Є., Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – к.е.н., доцент Малій О.Г.

Питання державної фінансової підтримки сільськогосподарського виробництва постійно знаходяться в центрі уваги багатьох дослідників. Однак незважаючи на виключну актуальність, немає загальноновизнаної наукової парадигми державної фінансової підтримки сільського господарства в сучасних умовах.

Економічна теорія, що домінує, розглядає аграрну економіку як свою органічну складову. Вона виходить з того, що загальноекономічні закони та закономірності стосуються і повною мірою проявляються в сільському господарстві. Це поділяють і більшість відомих вітчизняних вчених: О. Гудзь, М.Дем'яненко, С. Кваша, П. Лайко, І. Лукінов, П. Саблук та інші. Разом з тим, вони звертають увагу на те, що в силу специфіки сільськогосподарського виробництва, теоретичні моделі в реальній практиці не мають достатньо надійної апроксимації [7].

Узагальнення літературних джерел дозволяє виділяти такі особливості діяльності сільськогосподарських підприємств які зумовлюють необхідність державної фінансової підтримки галузі.

Неможливість прискорення оборотності фінансових ресурсів. Тривалість виробничого циклу в сільському господарстві досить проблематично скоротити за допомогою технологічних, організаційних, економічних та інших заходів. У зв'язку з цим практично відсутня можливість отримання додаткового ефекту[1,7].

Висока залежність від природно-кліматичних умов та непередбачуваність результатів аграрного виробництва, що вимагає створення певного обсягу резервів і страхових запасів та імобілізації ресурсів на ці цілі [1,3,7].

Високий рівень конкуренції на ринку сільськогосподарської продукції, який обмежує можливості цінового впливу на формування фінансових ресурсів[7].

Наявність значного часового лага у здійсненні витрат та надходжень від реалізації продукції.

Неспівпадання в часі компенсації понесених на виробництво витрат за рахунок надходжень від реалізації продукції вимагає використання зовнішніх джерел формування фінансових ресурсів[3,7].

Таким чином об'єктивні специфічні особливості сільськогосподарської діяльності зумовлюють необхідність її фінансової підтримки державою.

Сучасна система державної підтримки в Україні пройшла непростий еволюційний шлях.

Підтримка сільського господарства була першочерговим пріоритетом соціально-економічної політики СРСР з другої половини п'ятдесятих років минулого століття. У березні 1965 році розпочато реформу в сільському господарстві, важливою складовою якої було державне фінансування галузі. З цього моменту з державного бюджету почали виділятися значні обсяги коштів, частка яких у його видатках постійно зростала.

Основна частина бюджетних коштів використовувалась на субсидіювання продовольчих товарів та цін за реалізовану понад державний план сільськогосподарську продукцію. В останні роки існування СРСР дотації на основні продукти харчування становили 60-80 % їх роздрібною ціни. На ці цілі використовувалось майже третина видаткової частини бюджету.

Реформування державної підтримки сільськогосподарського виробництва почалось одразу ж після отримання Україною політичної та економічної незалежності. З переходом економіки країни до ринкових методів господарювання відбулися значні зміни в складі функцій, які раніше виконувала держава.

У сфері бюджетної підтримки значно скоротився обсяг та номенклатурна кількість видів технічних, матеріальних і енергетичних ресурсів промислового походження, що використовуються в сільськогосподарському виробництві, ціни на які дотувались державою.

Результатом недосконалої аграрної політики в 1991-1999 рр. стало наростання кризових явищ в АПК, втрата власних джерел фінансових ресурсів, скорочення обсягів державної фінансової підтримки, погіршення умов доступу до зовнішніх запозичень, руйнування основних елементів матеріально технічної бази підприємств галузі, падіння доходності та збільшення рівня збитковості, платіжна криза, досягнення банкрутного стану абсолютної більшості підприємств[7].

З 2000 р. почалися кількісні та якісні зміни в системі бюджетної підтримки а також у складі використовуваних форм і методів її реалізації.

Всі роки економічних реформ держава тією чи іншою мірою здійснювала заходи, спрямовані на підтримку сільськогосподарських товаровиробників[4]. Однак ресурсні можливості державного та місцевих бюджетів зумовили істотне зменшення обсягів бюджетних коштів, які виділялись на підтримку сільськогосподарського виробництва.

Згідно з проектом бюджету на 2018 рік, на програми стимулювання розвитку АПК у держбюджеті буде передбачено 6,4 млрд грн, тобто більше на 1 млрд грн ніж у 2017 році. Однак на здешевлення кредитів агроформуванням буде виділено лише 66 млн грн, що майже у 5 разів менше ніж у попередньому 2017 році (Табл. 1).

Держава обіцяє активно підтримувати аграрну сферу.

Затверджена концепція підтримки фермерських господарств і сільськогосподарських кооперативів. Дрібні фермери починаючи з 2018 року зможуть щорічно отримувати 1 млрд. грн. з державного бюджету. Міністерство АПК обіцяє домогтися розширення експертних квот при постачанні продукції АПК до ЄС[2].

Таблиця 1

Фінансування державних програм підтримки АПК в 2017-2018 роках. тис. грн.

№	Найменування	2017р.	2018р.	Зміни (+/-)
1	Фінансова підтримка заходів в АПК шляхом здешевлення кредитів	300000	66000	-234000
2	Фінансова підтримка заходів в АПК	60000	-	-60000
3	Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств і сільгосп. кооперації	-	100000	+100000
4	Державна підтримка розвитку, закладка молодих садів, виноградників і ягідників	75000		-75000
5	Надання кредитів фермерським господарствам	65000	65000	0
6	Фінансова підтримка заходів в АПК на умовах фінансового лізингу	3818,4	3818,4	0
7	Державна підтримка тваринництва в т.ч на:	170000	2300000	+2130000
	частину компенсації вартості будівництва твар. ферм та комплексів. Відсотків по кредитах на це будівництво	-	2000000	+2000000
	племінних і високопродуктивних тварин	-	300000	+300000
8	Фінансова підтримка сільгоспвиробника, в т.ч. на:	4774300	2945000	-1829300
	квазіаккумуляція ПДВ	4000000	2000000	-2000000
	здешевлення сільгосптехніки	550000	945000	+395000
	інші бюджетні програми	224300	-	-224300
	Разом	5448118	6379818	+931700

Згідно проекту державного бюджету на 2018 рік

Проведений аналіз існуючої системи державної фінансової підтримки сільськогосподарського виробництва свідчить про необхідність її подальшого удосконалення. Основними напрямками в цій сфері мають бути:

Встановлення пріоритетів державної фінансової підтримки.

Законодавче встановлення критеріїв розподілу бюджетних коштів та процедур їх виділення і розподілу[6].

Запровадження обов'язкового оприлюднення та інформування щодо суб'єктів отримання, напрямків використання, результатів оцінки ефективності використання бюджетних коштів[5].

Орієнтація бюджетної підтримки на підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників, стимулювання інноваційного розвитку, техніко-технологічного переоснащення сільськогосподарських підприємств.

Література.

1. Гудзь О.Є. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: Монографія / О.Є. Гудзь. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 578с.

2. Деньги. Газета №19 (357).-12-25 октябрю 2017. (Електронний ресурс).-Режим доступу: <http://www.dengi.ua>.

3. Дем'яненко М. Я. Кредитний фактор сталого розвитку аграрного сектору України /М.Я. Дем'яненко // Економіка АПК. - 2014. - № 11 - С. 5

4. Малій О.Г. Кредит як джерело фінансування агробізнесу / О.Г. Малій // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – 2016 – Вип.172. – С. 132-141.

5. Малій О.Г. Оцінка фінансового забезпечення агроформувань / О.Г. Малій // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2015.- Вип.161. - С. 227-232.

6. Малій О.Г. Фінансово-кредитні відносини в АПК: Монографія / О.Г. Малій. - Харків: ХНТУСГ, 2008. – 210с.

7. Стецюк П.А. Стратегія і тактика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: Монографія / П.А. Стецюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 370с.

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Матяш Г.Є., Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник - к.е.н., доцент Поливана Л.А.

Основні засоби є основною складовою матеріально-технічної бази підприємств, а тому проведення аудиту даних активів - надзвичайно важливе і складне завдання.

Згідно з П (С)БО № 7 основні засоби — це матеріальні необоротні активи, які підприємство утримує з метою використання у процесі виробництва, реалізації або для здачі в оренду, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року[1].

Мета аудиту полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації щодо основних засобів.

Виходячи з мети, основними завданнями аудиту основних засобів є:

- контроль за дотриманням чинного законодавства щодо операцій з основними засобами;
- перевірка правильності документального оформлення матеріальних операцій, пов'язаних з рухом основних засобів;
- перевірка правильності визнання, класифікації та оцінки необоротних активів;
- перевірка фактичної наявності і стану основних засобів; - перевірка правильності нарахування амортизації;
- виявлення фактів неефективного використання основних засобів, реалізації їх за заниженою ціною, заниження оцінки, необгрунтованого списання;
- оцінка придатності наявних основних засобів для експлуатації;